

Kertomus Hämeenlinnan maalaiskuntaan tehdystä tarkastusmatkasta.

19 päivänä lokakuuta 1942 ilmoitti lehtori Felix Seppälä puhelimitse Kansallismuseoon, että muutamia päiviä aikaisemmin oli löydetty vesijohto-ojaa kaivettaessa Armeijan Varikkoalueelta Hämeenlinnassa 2 keihäänkärkeä ja sirppi ja että paikalta oli löydetty myöhemmin myös palaneita luunsiruja. Esineet 11343:1-3.

Matkustin seuraavana (20.) päivänä paikkaa tarkastamaan ja panin tällöin merkille seuraavia seikkoja;

Löytöpaikka on Hämeenlinnan maalaiskunnan alueella Hätilän virkatalon maalla Hämeenlinnan asemalta n. $1\frac{1}{2}$ km kaakkoon pään pellon keskellä. Löytökohta ei ole Armeijan Varikkoalueen aitauksen sisäpuolella, vaan n. 30 m sen kaakkoisreunan piikkilanka-aidasta. Vanajan rajalle on matkaa n. 150 m. Paikka on pellon korkein kohta ja erikoisen sopiva Vanajaveden ja Katumajärven välisellä kannaksella. Maasto viettää loivasti Hämeenlinnan mlk:n ja Vanajan pitäjän välisenä rajana olevaa ja mainittuja järviä yhdistävää puroa kohden. Pellolla on useita kivikumpuja, joista, paitsi mainittua, on ainakin yksi vielä selvästi hauta. Se on n. 50 m mainitusta kummusta luoteeseen Varikon aitauksen sisäpuolella. Siihen on taas talvisodan (1939 - 40) aikana kaivettu it. kk:n asema ja siten melkein kokonaan tuhottu. Jäljellä on kuitenkin siksi paljon, että se kannattaa tutkia, etenkin kun siitä luotu maa on kokonaan jäljellä.

Ensiksimmäinen hautakumpu on tyypillinen vanhemman rautakauden. Se on koottu kivistä ja maasta ison silmäkiven ympärille. Röykkiön halkaisija on n. 15 m. Keskellä on kulttuurimaasta runsaasti $1\frac{1}{2}$ m. Vesijohto-oja on luotu aivan silmäkiven vieritse,

jonka ääreltä esineet löytyivät. Mustasta maasta löytyi myöhemmin palaneita luunsiruja. Kivissä panin merkille myös pronssihometta. Toistaiseksi ei tällaisia esineitä oltu tavattu, mutta löydettäneen kun oja luodaan umpeen ja liikutettu maa tarkastetaan. Työn suorittamista on lehtori Seppälä luvannut valvoa.

Keihäänkärjet ja sirpin löysi työmies Kalle Toivonen Hämeenlinnan Rahkoilasta. Löytöpalkkiota maksetaan hänelle 200 markkaa.

Löydöstä oli uutinen Hämeen Sanomissa 22. X. 40 ja Uudessa Suomessa lyhyt selostus 23. X. 42.

Helsingissä lokakuun 23 päivänä 1942.

Helmer Salo

Hämeselkän malla, Hätilän virkatalo.



Hautakumpu Hätilän virkatalon
maalla varikkoalueen lähellä. f.13420.



Juus kumpu kuin edell. kuvassa. f.13421.



Juus kumpu kuin edell. kuvassa. f.13422.
Mies seisoo kummun paikalla.